RAADSVOORSTEL

Postregistratienummer	21.0006054

Onderwerp	Voorstel tot vaststellen Kaderplan schuldhulpverlening 2021-2024
Sector	Samenlevingszaken
Portefeuillehouder	R.W. Tesselaar
Steller	M. Holzmann

Inleiding

Vanaf 1 juli 2012 geldt de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (hierna: Wgs). De Wgs verplicht gemeenten om minimaal eens per vier jaar een beleidsplan vast te stellen, met de kaders van het beleid. Sinds 2012 maken de Westfriese gemeenten hiervoor een regionaal kaderplan. Op 19 november 2020 heeft het college ingestemd met de evaluatie van het kaderplan 2017-2020. Over de uitkomsten van deze evaluatie is de raad op 24 november 2020 geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief. De aanbevelingen van deze evaluatie zijn verwerkt in het voorliggend kaderplan. De ontwikkeling van het nieuwe kaderplan staat in het uitvoeringsprogramma van het Pact van Westfriesland, waar de gemeenteraad op 8 oktober 2020 mee heeft ingestemd. Zes Westfriese gemeenten (Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Medemblik en Opmeer) hebben een nieuw kaderplan opgesteld.

Beslispunten

1. Het kaderplan schuldhulpverlening 2021-2024 vast te stellen.

Beoogd effect

Het bieden van laagdrempelige hulp aan alle inwoners met financiële problemen.

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van het regionale kaderplan voldoet de gemeente Opmeer aan de wet

Gemeenten zijn verplicht om elke vier jaar een richtinggevend plan op te stellen (art. 2 Wgs), waarin in ieder geval de volgende onderwerpen moeten zijn opgenomen:

- welke resultaten de gemeente wenst te behalen;
- welke maatregelen de gemeente neemt om de kwaliteit van de uitvoering te borgen;
- hoe de samenwerking met schuldeisers in het kader van Vroegsignalering[1] wordt vormgegeven;
- het maximaal aantal weken wachttijd dat de gemeente nastreeft vanaf het moment dat een persoon zich tot het college wendt voor schuldhulpverlening of er een signaal van Vroegsignalering binnenkomt tot en met het eerste gesprek[2];
- hoe schuldhulpverlening aan gezinnen met inwonende minderjarige kinderen wordt vormgegeven.

1.2 Visie en kaders laten zien waar we als gemeenten voor staan

Op basis van de evaluatie van het huidige aflopende beleid, input van ervaringsdeskundigen, lokale en nationale ontwikkelingen en inzichten en wetswijzigingen is in het kaderplan een visie geformuleerd met zes uitgangspunten:

1. We zijn duidelijk over onze aanpak
2. We voorkomen schulden
3. We staan open voor iedereen met schulden
4. We kijken verder dan de schuld alleen
5. We werken samen in de schuldhulpverlening
6. We streven naar kwalitatief goede hulpverlening

Alles wat we als gemeente doen op het gebied van schuldhulpverlening valt onder deze uitgangspunten.

1.3 Kaders nodig om verder vorm te geven aan de uitvoering

Om ruimte te geven aan de couleur locale stelt elke gemeente een eigen uitvoeringsplan schuldhulpverlening op. Dit lokale uitvoeringsplan geeft inzicht in de lokale accenten en initiatieven met tijdsplanningen, financiële consequenties en manier van communicatie naar de inwoners.

---

[1] Verhuurders van woningen, zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven.
[2] In de Wgs wordt deze termijn gesteld op maximaal vier weken. Dit is wat anders dan de verordening die de gemeenteraad in februari 2021 heeft vastgesteld. Gemeenten zijn verplicht om in een verordening een termijn op te nemen waarbinnen de gemeente na het eerste gesprek over de hulpvraag moet besluiten of iemand voor schuldhulpverlening in aanmerking komt (beschikking).

1.4 De Wgs legt vroegsignalering vast als wettelijke taak

In januari 2021 is de Wgs gewijzigd, in het kader van de Brede Schuldenaanpak[3] om nog meer in te zetten op het voorkomen van schulden en de aanpak van problematische schulden te verbeteren. Hiermee is vroegsignalering een wettelijke taak geworden. In Westfriesland waren we hier in 2020 al mee gestart. Het proces van vroegsignalering en de samenwerking hierin met schuldeisers (verhuurders van woningen, zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven) staat beschreven in het kaderplan.

1.5 Het kaderplan is opgesteld met input van ervaringsdeskundigen

In Opmeer loopt de pilot cliëntparticipatie: voor Wmo en de Participatiewet (het deel dat Werksaam niet voor de gemeente uitvoert)[4]. Over deze pilot is de gemeenteraad voor het laatst geïnformeerd door middel van een raadsinformatiebrief op 28 april 2021.

Strikt genomen valt schuldhulpverlening niet onder de Participatiewet, maar onder de Wgs. Er zijn echter veel raakvlakken en het betreft dezelfde doelgroep: inwoners met geldproblemen. Ervaringsdeskundigen, de consulenten van het wijkteam en onze partners (onder andere gecontracteerde aanbieders voor schuldhulpverlening, woningcorporaties en vrijwilligersorganisaties op gebied van schuldverlening) hebben aangegeven wat zij belangrijk vinden in de schuldhulpverlening. De belangrijkste uitkomsten hiervan zijn:

- Zet in op het doorbreken van het taboe om contact op te nemen bij betaalproblemen of schulden.
- Zorg voor goed leesbare informatie over waar men hulp kan krijgen, wat voor hulp dit is, welke partijen er bij zijn betrokken en hoe de hele keten van schuldhulpverlening eruit ziet.
- Zorg ervoor dat de informatie goed vindbaar is.
- Wijs schuldhulpverlening niet op voorhand af als een inwoner al eerder gebruik heeft gemaakt van schuldhulpverlening of fraude heeft gepleegd, omdat de huidige persoonlijke situatie heel anders kan zijn dan in het verleden het geval was.
- Zorg voor een goede dienstverlening voor inwoners én voor ondernemers.

1.6 Uitkomsten evaluatie vorig kaderplan en suggesties Adviesraden verwerkt.

Eind 2020 is een evaluatie van het vorige kaderplan opgesteld. De uitkomsten van deze evaluatie zijn verwerkt in dit kaderplan. Ook is de evaluatie voorgelegd aan de Adviesraden in de omliggende gemeenten, waarbij is aangegeven dat de suggesties zoveel als mogelijk verwerkt zouden worden in de uitgangspunten van het kaderplan. Hun suggesties gingen vooral over laaggeletterdheid, aandacht voor kinderen in armoede en nazorg.

---

[3] Het kabinet wil meer mensen met problematische schulden helpen. Vanaf 2018 werkt het kabinet samen met onder andere gemeenten aan het actieplan Brede Schuldenaanpak.

[4] Kort samengevat vragen we ervaringsdeskundigen input op het onderwerp vóórdat het beleid wordt ontwikkeld. Een werkgroep van vrijwilligers (Wij Met Opmeer) adviseert de gemeente per inhoudelijk thema op welke wijze deze input het beste kan worden opgehaald.

Kanttekeningen

De gemeente Hoorn heeft ervoor gekozen om hun lokale visie, doelen en uitgangspunten op te nemen in een eigen beleidsvisie waarin ze verbreding in het plan hebben gezocht en alle aspecten van rondkomen hebben meegenomen (waaronder schuldhulpverlening, maar ook bijvoorbeeld inkomensondersteuning vanuit de Participatiewet en hoe daar uitvoering aan wordt gegeven). Het voorliggende kaderplan is om deze reden ontwikkeld door de zes overgebleven gemeenten.

Financiën

Het vaststellen van het nieuwe kaderplan heeft geen financiële wijzigingen tot gevolg.

Het kabinet stelt extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 15 miljoen nog over 2020; € 30 miljoen voor 2021) beschikbaar, gelet op de door Corona voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek en de inzet op Brede Schuldenaanpak (waaronder de wetswijziging Wgs en Vroegsignalering). Het is nog niet bekend wat Opmeer precies zal ontvangen. Dit zal worden verwerkt in de kadernota.

Uitvoering

Er wordt in de zomer van 2021 een geactualiseerd uitvoeringsplan opgesteld. Het college stelt dit uitvoeringsplan vast en zal de raad in de vorm van een raadsinformatiebrief verder informeren over de contouren van het uitvoeringsplan, de initiatieven en de financiële consequenties.

Communicatie

Nadat het kaderplan is gepubliceerd, wordt er door de zes gemeenten een gezamenlijk persbericht uitgestuurd.

Bijlagen

Kaderplan schuldhulpverlening 2021-2024
Raadsinformatiebrief evaluatie kaderplan 24-11-2021 met evaluatie als bijlage

Het college van burgemeester en wethouders

Datum: 11 mei 2021

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 2 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 11 mei 2021;

gelet op de behandeling in de Commissie Samenlevingszaken van 9 juni 2021;

besluit:

1. Het kaderplan schuldhulpverlening 2021-2024 vast te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 23 juni 2021.

voorzitter	griffier
W.G. Groeneweg	M. Versteeg